

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1To/6/2022
Identifikačné číslo spisu:	9521100259
Dátum vydania rozhodnutia:	09.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:9521100259.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Emila Klemaníča a JUDr. Martina Bargela na verejnom zasadnutí konanom 9. augusta 2023 v Bratislave v trestnej veci proti obžalovanému U. H. pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona účinného do 25. septembra 2014 a pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona účinného do 25. septembra 2014 prejednal odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a odvolanie obžalovaného U. H. podané proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 15T/11/2021, z 8. marca 2022 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a odvolanie obžalovaného U. H. zamieta ako nedôvodné.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „Špecializovaný trestný súd“), sp. zn. 15T/11/2021, z 8. marca 2022 bol obžalovaný U. H. uznaný za vinného zo spáchania zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona účinného do 25. septembra 2014 a prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona účinného do 25. septembra 2014 na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistenom čase pred 11. marcom 2014 si obstaral a bez povolenia v F. prechovával počas presne nezistenej doby dlhú strelnú zbraň nezisteného typu a kalibru, s ktorou dňa 11. marca 2014 v presne nezistenom čase po 19.19 hod. išiel s Y. M., narodeným X. U. XXXX, trvale bytom M. X, F. do hájika nachádzajúceho sa v blízkosti vodnej nádrže O. v k. ú. obce F. na nelegálnu poľovačku. Po vstupe do hájika približne po 50 metroch od okraja lesíka došlo k náhodnému výstrelu jednotnej strely z uvedenej zbrane, ktorú držal v ruke obžalovaný, ktorá zasiahla do hlavy Y. M. a spôsobila mu trieštivú zlomeninu v tvárovej časti lebky, v jej ľavej časti, s následným prekrvácанím mäkkých tkanív, ktorým zraneniam Y. M. na mieste podľahol.

Za to bol obžalovanému podľa § 188 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 5 Trestného

zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia. Zároveň prvostupňový súd obžalovanému podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na 1 rok. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona v rozsudku Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 9Tk/1/2016, z 30. augusta 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1To/116/2016, z 25. januára 2017 zrušil výrok o treste ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. K tomu najvyšší súd doplnia, že išlo o trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom strázenia. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd poškodeného Y. M., narodeného XX. U. XXXX, trvale bytom M. Č.. XXXX/X, XXX XX F. s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Špecializovaný trestný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate nasledovne:

„Súd sa už v časti skutkových zistení v podstate k možnosti kvalifikovať konanie obžalovaného podľa tejto skutkovej podstaty trestného činu vyjadril, že u obžalovaného nezistil existenciu vopred uváženej pohánky usmrtiť Y. M. ml. Preto musel súd po úprave skutku tento kvalifikovať ako spáchanie prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona účinného do 25. septembra 2014, teda účinného v čase spáchania skutku, nakoľko obžalovaný inému z nedbanlivosti výstrelom zo strelnej zbrane spôsobil smrť. Nedbanlivostné konanie súd videl v tom, že na základe dôkazov nebolo možné dospieť k záveru, že by obžalovaný cielene strieľal, naopak z výpovede svedka O. vyplynulo, že malo ísť v podstate o nešťastnú náhodu, keď k výstrelu malo dôjsť náhodne, zrejme pri zachytení sa o ker či konár pri predieraní sa porastom v lese.

Špecializovaný trestný súd konanie obžalovaného hodnotil ako konanie spáchané vo vedomej nedbanlivosti, pretože je možné logicky uzavrieť, že pri pohybe lesom nezabezpečil zbraň, ktorú niesol, pred náhodným výstrelom, teda sa bez primeraných dôvodov spoliehal, že k takému výstrelu nedôjde. Ďalej tiež uviedol, že obžalovaný súčasne tým, že si zadovážil a držal dlhú strelnú zbraň bez povolenia, naplnil zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona účinného do 25. septembra 2014.

Vo vzťahu k úvahám o druhu trestu a jeho výmery súd vychádzal z ustanovenia § 34 ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery má prihliadnuť najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohánku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Nakoľko obžalovaný svojím konaním naplnil zákonné znaky skutkových podstát dvoch trestných činov, z ktorých jeden je zločinom, bolo potom namieste trest ukladať podľa ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona, podľa ktorého, ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov. Súčasne súd musel pri ukladaní trestu odňatia slobody aplikovať aj ustanovenie § 42 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého, ak súd odsudzuje páchatela za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Prísnejším trestným činom je v tomto prípade obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 3 Trestného zákona, za ktorý bol obžalovaný odsúdený rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 9Tk/1/2016, z 30. augusta 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 1To/116/2016, z 25. januára 2017, za ktorý je ustanovený trest odňatia slobody na 10 až 15 rokov“.

Špecializovaný trestný súd tiež uviedol, že: „zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby o jednu polovicu (§ 38 ods. 5) a hornej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu (§ 41 ods. 2) znamenalo v konečnom dôsledku, že súd mohol obžalovanému ukladať trest odňatia slobody na 12 rokov a 6 mesiacov až 20 rokov, pričom takto určenú trestnú sadzbu nepovažoval v intenciách ustanovenia § 38 ods. 6 Trestného zákona pre obžalovaného za neprimerane prísnu, najmä keď musel súčasne prihliadať na ustanovenie § 42 ods. 2 Trestného zákona, podľa ktorého súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom. Obžalovanému bol skorším rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 9Tk/1/2016, z 30. augusta 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu Bratislava, sp. zn.

1To/116/2016, z 25. januára 2017 uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov. Podľa odôvodnenia súd u obžalovaného nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 Trestného zákona, naopak priťažovalo mu, že spáchal viac trestných činov [§ 37 písm. h) Trestného zákona] a už bol za trestný čin odsúdený [§ 37 písm. m) Trestného zákona]. Obžalovaný okrem uvedeného odsúdenia bol v minulosti ešte dvakrát odsúdený. V roku 1996 mu bol za trestný čin útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložený podmienkový trest odňatia slobody, ktoré odsúdenie bolo odpustené a zahladené amnestiou prezidenta republiky, v roku 1998 za trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona opäť k podmienkovému trestu odňatia slobody, ktoré odsúdenie bolo odpustené a zahladené amnestiou prezidenta republiky“.

Vo vzťahu k určovaniu druhu trestu a jeho výmery Špecializovaný trestný súd prihliadol na to: „Že obžalovaný sa dopustil závažných trestných činov, ktorými narušil záujem spoločnosti na ochrane majetku iného, tiež narušil záujem spoločnosti na výhradnej legálnej držbe zbraní osobami za presne stanovených podmienok, ako aj záujem spoločnosti na ochrane zdravia a života občanov, pričom svojím konaním spôsobil nenapraviteľný následok, smrť. Súčasne musel súd prihliadnuť na pozitívnu prognózu jeho nápravy“.

Záverom svojho odôvodnenia sa Špecializovaný trestný súd konkrétne vyjadril k úvahám ohľadom jednotlivých výrokov odsudzujúceho rozsudku.

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice (č. l. 1139 spisu, zv. č. 4) prokurátor k prípadnému opravnému prostriedku uviedol, že sa vyjadrí v zákonnej lehote. Následne podal odvolanie (č. l. 1377 spisu, zv. č. 4), v ktorom uviedol, že podáva v zákonnej lehote v neprospech obžalovaného U. H. odvolanie voči výroku o vine a treste, ktoré následne odôvodnil na (č. l. 1413 spisu, zv. č. 5). V odôvodnení argumentoval takto:

„Stotožňujem sa s úvahami prvostupňového súdu v časti týkajúcej sa konania U. H. ohľadom zabezpečenia si dlhej guľovej zbrane a vo veľkej miere aj s úvahami týkajúcich sa priebehu skutkového deja s výnimkou záverov o neexistencii vopred uváženej pohnútky konania páchatel'a. Prvostupňový súd ustálil skutkový dej vo vzťahu k zabitiu poškodeného najmä s ohľadom na výpoveď svedka O., ktorý mal verziu o priebehu udalosti len od samotného obžalovaného a sám svedok tejto verzii neuveril. Ako uviedol na hlavnom pojednávaní, čo si mal myslieť, keď obžalovaný dokázal najbližšiemu kamarátovi M. urobiť to, čo urobil. Po tomto skutku, keď ho obžalovaný aj volal, aby sa stretli, tak sa s ním stretával výhradne na verejných

miestach. Cestou naspäť, keď už viezol U. domov, mu tento povedal, aký mu je vďačný. Jemu prišlo zvláštne, že už bol U. prezlečený v čistom. Tiež nie je bez významu, že ho obžalovaný čakal s nabitou zbraňou, pričom po vražde poškodeného už nebol dôvod si túto zbraň opätovne nabíjať. Obžalovaný mal vedomosť o tom, že hydroxid sodný je možné minimálne použiť na (podľa jeho verzie, ktorú mal uviesť svedkovi O.) odstránenie zápachu a zabránenie zveri, aby vyhrabala telo nebohého. O tejto chemikálii sa ani podľa O. nemal obžalovaný zmieňovať, že si ju mal zabezpečiť z domu. Je teda dôvodný predpoklad, že mal všetko dopredu pripravené. Je zjavné, že o spôsobe života poškodeného nemali vedomosť jeho príbuzní, priateľka a ani najbližší kamaráti. Ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 9Tk/1/2016-5376, v spojení s uznesením Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 1To/116/2016, Y. M. páchal trestnú činnosť s obžalovaným U. H.. Každému oznámil iné miesto jeho údajného pobytu. V inkriminovaný deň sa mal zbaliť a údajne ísť na dlhšiu dobu preč, pričom si mal so sebou brať aj nepriestrelnú vestu, väčší nožík a psa, ktorého mal nechať u nejakého kamaráta (výpoveď N. F.). Pokiaľ páchal trestnú činnosť s obžalovaným, možno dôvodne dospieť k záveru, že tento mal vedomosť o možnosti, že poškodený môže mať na sebe nepriestrelnú vestu. Poškodený mal v čase útoku na jeho osobu bundu s kapucňou, pod ktorou mohol mať nepriestrelnú vestu. Práve táto skutočnosť, spolu s miestom, kde sa malo nachádzať telo poškodeného (čisté miesto min 5-6 metrov od kríkov) a spôsobu jeho usmrtenia, teda strelou do hlavy, vo vzťahu k ďalším už vyššie uvedeným skutočnostiam, nasvedčuje plánovitosti konania obžalovaného. Motív jeho konania možno ustáliť ako snahu o zbavenie sa osôb, s ktorými páchal trestnú činnosť, ako to vyplýva z výpovede U. O.. Za takýchto okolností sa nemožno stotožniť so záverom súdu, že sa poškodený vybral s obžalovaným na nelegálnu poľovačku. V prvom rade je potrebné uviesť, že nie je logicky prijateľný záver, prečo by mal poškodený ísť pred obžalovaným, ktorý bol ozbrojený dlhou palnou zbraňou, a teda len on mohol potenciálne vystreliť na

nejaké zviera. Tiež nie je zrejmé, prečo si poškodený, ak by mali ísť len na nejakú poľovačku, bral so sebou už vyššie uvádzané veci a hovoril ostatným o rôznych miestach svojho pobytu. Vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu znalcom z odboru psychológia upriamujem pozornosť aj na záver, že menovaný mohol výrazne zmeniť pohľad na život a potenciálne spáchanú trestnú činnosť vzhľadom na dĺžku jeho pobytu vo väzbe“.

Na základe uvedeného prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 Trestného poriadku vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu prejednal a rozhodol, za vyslovenia právneho názoru, že je konanie obžalovaného U. H. v ďalšom potrebné právne kvalifikovať ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. e) Trestného zákona s poukázaním na § 140 písm. c) Trestného zákona účinného do 25. septembra 2014 a zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona účinného do 25. septembra 2014 a v súvislosti s uvedenou právnou kvalifikáciou je potrebné uložiť obžalovanému U. H. primeraný trest. Zároveň prokurátor navrhol odvolanie obžalovaného U. H. podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť, pretože nie je dôvodné.

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu ihneď po jeho vyhlásení podal (č. l. 1339 spisu, zv. č. 4) odvolanie aj obžalovaný U. H., a to do všetkých výrokov rozsudku. Následne svoje odvolanie odôvodnil prostredníctvom obhajcu (č. l. 1403 a nasl. spisu, zv. 4), v ktorom uviedol, že popiera spáchanie skutkov, ktoré sú mu kladené za vinu pri akejkoľvek právnej kvalifikácii. Napadnutý rozsudok a jeho odôvodnenie považoval za nekonzistentné, právne závery v ňom uvedené sú podľa jeho názoru v nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami a dôkazy boli hodnotené výlučne v jeho neprospech. Uviedol tiež, že súd závažným spôsobom porušil § 2 ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku, keď pri rozhodnutí o vine jednostranne zobral do úvahy len dôkazy vyznievajúce v jeho neprospech a vôbec neprihliadol na dôkazy, ktoré boli vykonané v prospech obžalovaného.

Ďalej poukázal na porušenie § 168 Trestného poriadku upravujúce odôvodnenie rozsudku, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd („Dohovor“), čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky („Ústava“) a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach („Pakt“). Interpretácia skutkových zistení a aplikácia právnych záverov súdom porušuje právo na spravodlivý proces zaručený Ústavou a medzinárodnými zmluvami, vrátane Dohovoru, ktorými je Slovenská republika viazaná. Súd prvého stupňa oprel vinu obžalovaného výlučne o výpoveď svedka U. O. a dôvod, prečo bola považovaná táto výpoveď za vierohodnejšiu ako výpoveď obžalovaného, sa obžalovaný z rozsudku nedozvedel. Ďalej v odôvodnení poukázal na strany 13, 18 napadnutého rozsudku a vyjadril k tomu svoj názor. Uviedol tiež, že na hlavnom pojednávaní bolo ako dôkaz prečítané aj uznesenie vyšetrovateľa NAKA, ČVS: PPZ-820/NKA-PZ-BA-2017, z 15. februára 2018 a zároveň namietal v podstate to, že nebolo preverované podozrenie z prípadnej účasti U. O. na pozbavení osobnej slobody Y. M..

Vo vzťahu k jeho obžalovaniu z nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami (vrátane granátu) namietal, že to bolo iba na základe výpovede svedka O., pričom rozsudkom Okresného súdu Pezinok, sp. zn. 1T/71/2018, zo 7. mája 2019 bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby a prokuratúra sa vzdala odvolania. V súvislosti s uvedeným poukázal aj na publikovaný článok z www.noviny.sk s titulkom „Odsúdený H. z prípadu vraždy B. Q. sa neozbrojoval. Prokuratúra s oslobodzujúcim rozsudkom súhlasí“. Vo vzťahu ku skutku vraždy poškodeného JUDr. B. Q. obžalovaný uviedol, že je zo skutku obvinený výlučne na základe výpovede U. O..

Podľa názoru obžalovaného prokuratúra a aj Okresný súd Pezinok porušili jeho prezumpciu neviny ohľadom skutku poškodeného JUDr. Q. a uvedeným postupom „kompromitovali“ schválenú dohodu o vine a treste U. O.. Ďalej tiež uviedol: „Princíp prezumpcie neviny vyžaduje, aby to bol štát, kto nesie zodpovednosť a konkrétne dokazné bremeno. Ak existujú akékoľvek rozumné pochybnosti, nemožno ich vyložiť v neprospech obvinených, ale naopak, je nutné ich vyložiť v ich prospech. Odsudzujúci výrok môže mať zákonný podklad iba vtedy, ak je v dokaznom konaní dosiahnutý najvyšší možný stupeň istoty vo vzťahu ku skutku či osobe páchatel'a, ktorý možno od ľudského poznania požadovať - a to aspoň na úrovni všeobecného pravidla: „aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti“. Táto požiadavka nie je splnená, pokiaľ všeobecné súdy založia argumentáciu na výpovediach svedkov, ktoré s ohľadom na ďalšie prevedené dôkazy nemožno v žiadnom prípade

považovať za vierohodné, či vierohodnejšie, než výpovede obžalovaných. (z Nálezu Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. I. ÚS 3741/11, z 28. júna 2012). Nestačí akýkoľvek vysoký stupeň podozrenia, musí ísť o absolútnu istotu (Nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. IV. ÚS 36/98“. Podľa obžalovaného z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, prečo Špecializovaný trestný súd považoval výpoveď svedka O. za vierohodnejšiu ako jeho výpoveď, ak absentujú ďalšie dôkazy, ktoré by potvrdzovali výpoveď obžalovaného. S ohľadom na uvedené obžalovaný U. H. žiadal, aby nadriadený súd napadnutý rozsudok zrušil a obžalovaného spod obžaloby oslobodil.

Obžalovaný U. H. následne zaslal vlastnoručne napísané doplnenie odôvodnenia odvolania obhajcom (č. l. 1407 a nasl. spisu, zv. 4), v ktorom v zásade zreprodukoval to, čo bolo v konaní namietané. Opätovne poukázal na to, že svedok U.Y. O. klame a zavádza, aby sa sám vyvinil. Vo svojom doplnení ďalej poukázal na jednotlivé konštatovania Špecializovaného trestného súdu, s ktorými obžalovaný U. H. nesúhlasil, a naopak, uviedol tvrdenia, ktoré považuje za správne a zákonné. Vzhľadom na uvedené menovaný žiadal nadriadený súd, aby napadnutý rozsudok zrušil a spod obžaloby ho oslobodil.

Obhajca obžalovaného U. H. doplnil odôvodnenie odvolania podané obhajcom v bode IV. (č. l. 144 a rub spisu, zv. č. 5), a to nasledovne (mutatis mutandis): „Z napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvého stupňa moju vinu oprel výlučne o výpoveď svedka U. O.. Na str. 18 rozsudku Špecializovaného trestného súdu okrem iného uvádza: „Tak, ako to už bolo uvedené, súd považoval výpoveď svedka U. O. za vierohodnú a oprel v podstatnej miere svoje závery práve o ňu. K tomuto postupu súd viedli aj ďalšie dôkazy, najmä vykonaná previerka výpovede svedka, ktorá v celom rozsahu obsah jeho výpovede potvrdila, najmä čo sa týka miesta určenia svedkom, kde sa nachádzal nelegálny hrob s telom poškodeného“. Dňa 1. júna 2023 vydal Európsky súd pre ľudské práva (ďalej „ESLP“) rozsudok č. 19990/20 vo veci Erik Adamčo proti Slovenskej republike. V danej veci ESLP okrem iného kritizoval prístup súdov, ktoré výpovede svedkov opierali o podporné dôkazy (objektívne dôkazy). V uvedenej veci (Adamčo) išlo o znalecké posudky, ktoré opisovali príčinu a mechanizmus usmrtenia obetí. Tieto posudky ale nehovoria o tom, kto spáchal skutok a nemôže to byť podporný dôkaz k výpovedi svedka. Ako som už vyššie uvádzal, súd prvého stupňa vierohodnosť výpovede svedka O. podporil objektívnym dôkazom, a to najmä vykonanou previerkou jeho výpovede. Táto previerka výpovede je len pokračovaním jeho „výpovede“, čiže ide o tú istú výpoveď a v zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia ESLP to nemôže (previerka) slúžiť ako podporný dôkaz, ktorý má preukazovať vierohodnosť svedka O..“

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie prokurátora ani odvolanie obžalovaného U. H. nie je dôvodné.

Špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, a to najmä zásady zákonného procesu (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), práva na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), náležitého zistenia skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku), ako aj zásady rovnosti strán (kontradiktórnosti) tak, ako je táto obsiahnutá v § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú. Náležite odôvodnil aj to, ktoré dôkazy a z akého dôvodu odmietol vykonať (strany 19 až 20).

Špecializovaný trestný súd v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne presvedčivo, podrobne a zrozumiteľne vysvetlil, na základe čoho uznal obžalovaného U. H. za vinného zo spáchania zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona účinného

do 25. septembra 2014 a z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona účinného do 25. septembra 2014.

Najvyšší súd konštatuje, že Špecializovaný trestný súd vyhodnotil vykonané dôkazy súhrne logickým a zároveň aj presvedčivo odôvodneným spôsobom, keď tomuto hodnoteniu z hľadiska pravidiel § 2 ods. 12 Trestného poriadku nemožno nič vytknúť. Hodnotenie dôkazov Špecializovaného trestného súdu neodporuje základným princípom logického myslenia. Skutočnosť, že prokurátor a obžalovaný sa nestotožňujú so skutkovými a z toho vyplývajúcimi právnymi závermi Špecializovaného trestného súdu, nemôže sama o sebe viesť najvyšší súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených Špecializovaným trestným súdom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne právo strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/2008, II. ÚS 197/2007, II. ÚS 78/2005, V. ÚS 252/2004).

Vzhľadom na zásadu voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) platí, že Trestný poriadok nepriznáva žiadnemu dôkaznému prostriedku a z neho získaného výsledku - dôkazu - osobitný význam čo do samotnej dôkaznej sily. Uprednostňovanie niektorého druhu dôkazov by malo v zásade právne neudržateľné dôsledky pre zisťovanie skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností. Preto je plne logické, že v trestnom konaní a zvlášť v konaní pred súdom môžu dôkazy zabezpečovať aj strany a takto zabezpečené dôkazy majú v zásade rovnakú hodnotu, ako dôkazy zabezpečené orgánmi činnými v trestnom konaní. Je na súde, aby v procese voľného hodnotenia dôkazov vzal do úvahy a vysporiadal sa s hodnovernosťou všetkých dôkazov, teda aj dôkazmi navrhovanými inou stranou konania než prokurátorom, s čím je však neoddeliteľne spojená možnosť súdu uvažovať a následne postupovať naopak a rozhodnúť o tom, že určitý dôkaz nevykoná.

Tu si treba uvedomiť, že záver súdu v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju overovať ďalšími dôkazmi, resp. obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe, ktorý z dôkazných prostriedkov „uprednostní“ a použije pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, nepredstavuje porušenie práva na obhajobu, ak súd nevyhoví dôkaznému návrhu obžalovaného alebo obhajoby vo všeobecnosti, ak považuje skutkový stav za dostatočne zistený. Opak sa uplatní v prípade, ak by sa súd návrhom na vykonanie konkrétneho navrhnutého dôkazu vôbec nezaoberal (súd prvého stupňa formálnym rozhodnutím - uznesením zaprotokolovaným do zápisnice o hlavnom pojednávaní - príp. aspoň v odôvodnení rozsudku).

Odvolací súd sa priklonil k tvrdeniam Špecializovaného trestného súdu, že dôkazmi nebol preukázaný skutkový dej tak, ako ho prezentovala obžaloba.

Prokurátor vo svojich odvolacích dôvodoch namietal najmä plánovitosť konania obžalovaného v tom, že obžalovaný čakal svedka už s nabitou zbraňou, pričom po vražde poškodeného už nebol dôvod si túto zbraň opätovne nabíjať. Podľa prokurátora mal mať obžalovaný pripravený hydroxid sodný dopredu, o tejto chemikálii sa ani podľa svedka O. nemal obžalovaný zmieňovať, že si ju mal zabezpečiť z domu.

Obžalovaný U. H. vo svojom odvolaní popiera spáchanie skutkov, ktoré sú mu kladené za vinu pri akejkoľvek právnej kvalifikácii. Napadnutý rozsudok a jeho odôvodnenie považuje za nekonzistentné, právne závery v ňom uvedené sú podľa jeho názoru v nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami a dôkazy boli hodnotené výlučne v jeho neprospech.

K odvolaniu prokurátora je potrebné uviesť, že skutok v obžalobe bol formulovaný odlišne, a to tak, ako to citoval Špecializovaný trestný súd na strane 3 odôvodnenia písomného vyhotovenia rozsudku. Po

vykonanom dokazovaní však možno mať za preukázané len to, že obžalovaný a poškodený v minulosti, a to 30. mája 2013 spáchali v spolupáchateľstve obzvlášť závažný zločin lúpeže, ako to vyplýva z právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 30. augusta 2016. Na druhej strane, žiadnym dôkazom nebolo hodnoverne preukázané, že poškodený Y. M. mal predtým neopatrne vystupovať ohľadom ich predchádzajúcej trestnej činnosti, čím mal byť podľa prokurátora preukazovaný možný motív konania obžalovaného. Uvedené skutkové tvrdenie je čisto hypotetické až špekulatívne, a preto u obžalovaného motív, ktorým mala byť obava z odhalenia ich predchádzajúcej trestnej činnosti, sa nezakladá na výsledkoch dokazovania pred súdom. Tiež nebolo hodnoverne žiadnym spôsobom preukázané, že obžalovaný mal poškodenému oznámiť nutnosť odchodu z miesta bydliska a ukrytia sa na dva týždne. Uvedené skutočnosti poškodený nespomenul pred žiadnym v konaní vypočutým svedkom, ktorí to ani v konečnom dôsledku nepotvrdili. Obsah telefonických hovorov medzi obžalovaným a poškodeným nie je známy, pričom nie je pochybnosť, že títo dvaja udržiavali intenzívne vzťahy, možno aj kriminálnej povahy, a v konečnom dôsledku aj v inkriminovaný deň. Z tohto však nemožno bez rozumnej pochybnosti vyvodit' preukázanie vopred uváženej pohnútky obžalovaného usmrtiť poškodeného. Pribeh skutkového deja pred príchodom Y. M. k vodnej nádrži O., opísaný v obžalobe, nie je preto objektívne potvrdzovaný žiadnym vykonaným dôkazom. To isté sa vzťahuje aj na možný priebeh udalosti na inkriminovanom mieste, a to k úvahám o prípadnom úmyselnom usmrtení bez vopred uváženej pohnútky, napr. po bezprostredne predchádzajúcej hádke, čo by napĺňalo znaky obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 Trestného zákona.

Na uznanie viny nepostačuje akokoľvek vysoká miera pravdepodobnosti skutkového deja, ale vyžaduje sa úplná istota, že obžalovaný Y. M. usmrtil úmyselne a s vopred uváženou pohnútkou. Tomu však nezodpovedá obsah výpovede svedka U. O.. Na jednej strane nie je možné oprieť obžalobu o jeho tvrdenia, a na strane druhej ustáliť úvodné znenie skutkovej vety tak, že nie je v súlade s touto výpoveďou. Je potrebné dať do pozornosti najmä to, že podľa výpovede už z prípravného konania, (č. l. 324, v tento deň niekedy okolo obeda obžalovaný aj tohto svedka volal na „nelegálnu“ poľovačku, lebo mal novú zbraň. Až večer mu telefonoval, že má problém, aby za ním prišiel. K tomu najvyšší súd dodáva, že Špecializovaný trestný súd objektívne a komplexne preveroval realitu priebehu skutkového deja tak, ako ho opísal svedok na základe toho, čo počul od obžalovaného a pozoroval na mieste samom. Akokoľvek následné pocity svedka z prežitej udalosti, resp. ohľadom osoby obžalovaného nepreukazujú úmyselné zavinenie v konaní obžalovaného.

Ďalší priebeh udalostí, ktoré opísal svedok U. O. a v obžalobe sú zahrnuté v skutku (posledných sedemnást' riadkov), opisujú konanie obžalovaného po skutku a prvostupňový súd postupoval správne, keď ich vypustil. Tieto sa udiali bez ohľadu na formu zavinenia v konaní obžalovaného. Je nevyhnutné konštatovať, že skutkové závery nebolo možné vyhodnotiť iným spôsobom, ako ich oprieť o výpoveď vyššie uvedeného svedka.

Vzhľadom na to najvyšší súd odkazuje na podrobné a vecne správne vyhodnotenie dôkazov v písomnom vyhotovení rozsudku Špecializovaného trestného súdu (strany 15 - 19) bez potreby ho opakovať.

V tejto súvislosti najvyšší súd zároveň pripomína, že z ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku jednoznačne vyplýva neprekročiteľná maxima, že v trestnom konaní je základom pre rozhodnutie o vine zistenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom pre také rozhodnutie. Preto je nevyhnutné, aby vina obžalovanému bola bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. Výkonané dôkazy musia jednoznačne a s najvyšším stupňom istoty preukazovať, že skutok uvedený v obžalobe sa stal, že predstavuje skutočne závažnú hrozbu pre spoločnosť a že práve obžalovaný je skutočne osobou, ktorá sa žalovaného skutku dopustila. V prípade existencie akýchkoľvek rozumných pochybností o tom, či sa obžalovaný žalovaného skutku dopustil, je potrebné tieto pochybnosti vykladať v jeho prospech a nie naopak. Ani vysoký stupeň podozrenia sám osebe nevytvára zákonný podklad pre odsudzujúci výrok (pozri aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5To/20/2010). Ak teda existuje niekoľko verzií skutkového deja, pričom vykonané dôkazy svedčia, za absencie rozumných pochybností, v prospech jednej z verzií, je nutné prikloniť sa k tejto verzii.

K odvolaniu obžalovaného U. H. je nevyhnutné uviesť, že Špecializovaný trestný súd podrobne a presvedčivo vysvetlil, prečo pokladal výpoveď svedka U. O., ktorú objektívizoval v plnej miere, za pravdivú a svoje závery v podstatnej miere oprel práve o ňu (strany 18 až 19). Aj najvyšší súd pokladal za mimoriadne neverohodné tvrdenie obžalovaného, že skutočným páchatelom usmrtenia poškodeného mal byť práve svedok. V tomto ohľade je jeho obhajoba presvedčivo vyvrátená (prvý odsek, strana 19).

Prvostupňový súd sa náležite vysporiadal aj s osobou svedka U. O., keď vysvetlil, že v jeho prípade nejde o osobu tzv. kajúcnika s výnimočnými výhodami. Najvyšší súd upriamuje pozornosť aj na to, že svedok nevypovedal v duchu vzneseného obvinenia, resp. podanej obžaloby, nepotvrdzoval teda ten priebeh skutkového deja, ktorý v obžalobe naformuloval prokurátor.

Najvyšší súd dodáva, že akékoľvek rozhodnutie súdov v inej konkrétnej veci, a to aj ESLP, nemôže byť automaticky záväzným normatívom pre hodnotenie dôkazov jednotlivo a v súhrne v danom prípade. Jediná usvedčujúca a logicky vyznievajúca svedecká výpoveď v tomto prípade bola náležite objektivizovaná všetkými dostupnými dôkazmi, v konečnom dôsledku nie výlučne v neprospech obžalovaného.

Vykonaným dokazovaním má aj Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako ako Špecializovaný trestný súd za to, že u obžalovaného U. H. nebola preukázaná vopred uvážená pohnútkou usmrtiť Y. M. ml. a z uvedeného je nevyhnutné ustáliť, že išlo o nedbanlivostné konanie, v podstate o nešťastnú náhodu, keď k výstrelu malo dôjsť zrejme pri zachytení sa o ker či konár pri predieraní porastom, resp. o časť oblečenia, ktoré mal obžalovaný na sebe oblečené, čo z odstupom času nie je možné úplne vylúčiť. Na základe uvedeného je potom na mieste uvedený skutok kvalifikovať ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona účinného do 25. septembra 2014, teda účinného v čase spáchania skutku, nakoľko obžalovaný inému z nedbanlivosti výstrelom zo strelnej zbrane spôsobil smrť. Zároveň má odvolací súd bez pochybnosti za preukázané, že obžalovaný tým, že si zadovážil a držal dlhú strelnú zbraň bez povolenia, naplnil zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona účinného do 25. septembra 2014.

Špecializovaný trestný súd správne postupoval aj pri úvahách o druhu trestu a jeho výmery, ktorý zodpovedá ustanoveniam Trestného zákona, a preto v plnej miere odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, týkajúceho sa tejto časti rozhodnutia (strany 21 až 22).

Uvedené možno konštatovať aj pri výroku o uložení ochranného opatrenia. Tento by však mal nasledovať až po všetkých výrokoch ohľadom uloženého trestu (resp. trestov), čo vyplýva z chronologického usporiadania v Trestnom zákone. Uvedené pochybenie je však bezvýznamné a nezakladá potrebu revidovania prvostupňového rozhodnutia.

Výrok, ktorým bol poškodený Y. M. starší odkázaný na civilný proces, zodpovedá ustanoveniam Trestnému poriadku.

Najvyšší súd len dodáva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojínštanchom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.

Keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa nebolo potrebné meniť, alebo rušiť, nakoľko toto je zákonné a správne a Špecializovaný trestný súd nepochybil, odvolací súd poukazuje v plnom rozsahu na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

Riadiac sa uvedeným rozhodol najvyšší súd tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.